

PRACA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej

Cena prenumeraty:
Miesięcznie Mk. 650
na przeważ „ 750
Zagranicą „ 1200
Za odosłanie dolicza się miesięcznie 60 Mk.

Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Administracja otwarta od g. 9 rano do 7 wieczorem.

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od 5 — 7 wieczorem.

Sekretariat Redakcji otwarty dla publiczności od 6—8 wiecz. oddzielnie.

Reklamów składających się do druku Redakcja nie zwraca.

Artykuły bez oznaczenia honorarium uważamy za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Pracę tekstową mk. 120.—
wielkość mk. 150.—reklamowy mk. 75.—, reklama mk. 60.—, komunikaty mk. 75, zwyżkowe mk. 40
za wiersz normalowy jednolity 77.

Ogłoszenia drobne 10 mk za wiersz, dla poszukujących pracy oraz zagranicznych dokumenty m. 3.

Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. — Zagranicę 100 proc. drożej. — Ogłoszenia załączane po g. 5 wiecz. 50 proc. drożej.

Redakcja i administracja Przeważ № 8.

TELEFON JĄ 52.

Kontę czeską P. K. O. 31.143

Prenumeratę i ogłoszenia dla pisma „Praca” przyjmuje Biuro pism A. Zatorski, w Pabjanicach, Zamkowa Nr. 15.

Na Górnym Śląsku.

Odezwa wojewody.

KATOWICE 9, (PAT). Wojewoda Rymer wydał następującą odezwę:

Rząd Polski przejął władzę przyznanej mu części G. Śląska i zdecydowany jest zaprowadzić w jak najkrótszym czasie, spokój i porządek oraz pokojowo współzycie narodowościowe. W tym celu rząd wystąpi ze wszelkimi środkami, które na mocy obowiązujących praw posiada. Rząd będzie zwalczał bezwzględnie gwałty i terror, skierowane przeciwko mniejszości niemieckiej. Niech każdy pamięta o tem, że gwałty takie powodują ciężkie skutki dla Polaków naszych po stronie niemieckiej. Rząd uważa za największy swój obowiązek umożliwić wygnanom powrót. Taką samą odezwę ogłosił rząd niemiecki, w niemieckiej części G. Śląska.

Dotychczasowa Konferencja.

KATOWICE 9, (PAT). Komisja mieszana dla G. Śląska podaje do wiadomości: Na skutek jednomyślnej uchwały komisji mieszanej, prez. Calonder zaprosił przedstawicieli najwyższych władz administracyjnych obu części G. Śląska na konferencję, która dziś popołudniu odbyła się w Katowicach. Celem konferencji było zwalczenie terroru i gwałtów w obu częściach G. Śląska, przeciwko mniejszościom narodowym. W konferencji wzięli udział

miedzy innymi p. Rymer, i prezes delegacji w Opolu Brauweiler. Przedstawiciele obu państw zgodnie potępiłi terror narodowościowy i wyrazili przekonanie, że należy użyć wszelkich środków, aby położyć kres podobnym objawom i że należy umożliwić wygnanom powrót do siedzib. W tym celu wybrano komisję, która zajmie się ułatwieniem powrotu. Rozbrojenie ludności musi być przeprowadzone w obu częściach z całą energią i zastosowaniem najostrożniejszych środków.

Z Górnego Śląska pod zaborem Pruskim.

KATOWICE, 9. W Kadłubie zdemolowano jedno domostwo polskie. W Zalesiu orgeszołowy zmusili ostery rodziny polskie do wyprowadzenia się. Wśród ludności polskiej panuje wielkie przygnębienie.

KATOWICE, 9. W niedzielę dnia 9 lipca wkroczyła do Strzelca Reichswehra. Ludność polską orgeszołowy zmuszali do dekorowania domów, zwłaszcza zنعąją się nad nauczycielami zmuszając ich do wywieszania sztandarów o barwach monarchistycznych na szkołach.

Niemcy we Wrocławiu.

WROCLAW 9, (PAT). Wczoraj popołudniu przybyła do Opolu niemiecka policja bezpieczeństwa. Jednocześnie opuścili miasto wojska koalicyjne.

Rada Ligi Narodów.

PARYŻ, 9. (PAT). „Petit Journal” donosi, że Rada Ligi Narodów zbierze się 19 b. m. w Londynie na 19 seję, której porządek dzienny obejmuje, między innymi, sprawę mniejszości narodowych w Polsce, na Węgrzech i G. Śląsku, sprawę nowej granicy między Austrią a Węgrami oraz utworzenie międzynarodowego trybunału.

Sprawa odszkodowań niemieckich.

(Znow aktualna).

PARYŻ, 9. (PAT). Havas. Według informacji z kół miedzysojusznicznych, rząd niemiecki z okazji zapłaty 15 lipca r. b. dalszej raty odszkodowawczej, zamierza podobno znow poruszyć kwestję odszkodowań. Niemcy mają się zobowiązać do zapłacenia do końca roku, stosownie do planu płatniczego po 500 milionów marek złotych w miesiącu lipcu, sierpniu, wrześniu i październiku, zaś po 600 milionów w listopadzie i w grudniu. Niemcy mają postawić zadanie, aby do 31 grudnia od przyrada-

jącego na rok 28-24 opłat w gotówce i ażeby zobowiązano ich w tych dwóch latach tylko do świadczeń w naturze, które jak wiadomo na 23 rok zostały wyznaczone w wysokości 1450 milionów marek w złocie, z czego 950 milionów przypadłoby Francji!

Gorki chce ratować eserów.

PARYŻ, 9. (PAT). „Petit Journal” zamieszcza następujący list wystosowany przez Gorkiego do Anatola France'a. „Szanowny Obywatelu! Proces przeciw socjal-rewolucjonistom rosyjskim jest przygotowaniem do mordu ludzi, którzy szczerze służyli sprawie wyzwolenia narodu rosyjskiego. Ośmielam się zwrócić do Pana z prośbą, ażeby Pan zechciał jeszcze raz zabrać głos w tej sprawie, wobec Sowietów, ażeby ich przekonano o niemożliwości popełnienia podobnych

zbrodni. Być może, iż powaga Pańska, ocali życie socjalistom!”

List Gorkiego wystosowany do komisarza ludowego Rykowa brzmi: „Jeżeli proces socjal-rewolucjonistów zakończy się morderstwem, to będzie to morderstwo zdecydowaną ohydą. Proszę zakomunikować to Trockiemu i innym. Mam nadzieję, że zdanie moje nie wywoła Pańskiego zdziwienia, bowiem, jak Panu wiadomo, podczas trwania rewolucji, tysiące razy wskazywałem rządowi sowieckiemu do jakiego stopnia byłoby bezsensownem, a nawet zbrodnieniem tępienie sił intelektualnych w kraju niewoli i analfabetów. Długo jestem przekonany, że gdyby socjal-rewolucjonisci zostali zamordowani, zbrodnia ta pociągnęłaby za sobą blokadę moralną Rosji przez socjalistów Europy”. Podpisano Gorki.

Sytuacja w Niemczech.

Konferencja rządowa.

BERLIN, 9. (A.W.). W niedzielę odbyła się konferencja kanclerza Wirtha z przewodniczącymi stronnictw bloku rządowego celem wyjaśnienia sytuacji politycznej, tudzież załatwienia kwestji rozszerzenia koalicji rządowej. W obawie sporu socjalistów, co do przystąpienia niemieckiej partji ludowej do bloku, rozszerzenie się koalicji nie wydaje się aktualnem. Nie jest wykluczone, że obecny rząd pozostanie bez zmian, zaś ustawa o ochronie Republiki będzie przyjęta, dzięki poparciu socjalistów niezależnych i niemieckiej partji ludowej.

O ratunek sytuacji i republiki.

WIEN, 9. (PAT). „Neue Freie Presse” donosi z Berlina, że rząd usiłuje doprowadzić do kompromisu między stronnictwami, celem uniknięcia rozwiązania Reichstagu, ze względu na wewnętrzną sytuację polityczną. Jak wiadomo rząd niemiecki rozpoczął rokowania z komisją odszkodowawczą, celem uzyskania moratorium. Rokowania te mają być następnie rozszerzone w kierunku uzyskania pożyczki. W tak ważnej chwili rozwiązanie parlamentu byłoby podkopaniem autorytetu rządu. Socjal-demokraci, wobec projektu kompromisu, zajmują stanowisko odmowne, żądając rozszerzenia koalicji rządowej w kierunku lewicowym.

Agitacja nacjonalistów trwa dalej.

BERLIN, 9. (A.W.). W Berlinie prowadzona jest akcja plotkarska, szerząca panikę w mieście, przyczyniająca się do ekscesów ze strony ludności. Przez 2 dni kolportowano przez rozrzucenie kartek z samochodów pogłoski o śmierci Hindenburga, w czem „Vorwärts” dopatruje się prowokacji nacjonalistów i wyraża zdziwienie, że policja berlińska nie zdołała wykryć sprawców paniki.

Ecba zamachu na Hardega.

WIEN, 9. (PAT). „Neue Freie Presse” donosi z Berlina, że inicjatorem zamachu na Hardega był członek tajnej organizacji, mającej siedzibę w Monachium. Organizacja ta zwróciła się do księcia Grentza w Oldenburgu już dziś aresztowanego, ażeby wyszukał

dwóch dzielnych ludzi, którzyby byli zdecydowani uczynić wszystko dla Ojczyzny. W myśl tego zlecenia Grentz wyszukał Reicherta i A. germana. Otrzymali oni w liście anonimowym 25 tys. mk., z zapewnieniem, że po zamachu otrzymają znaczną sumę. Po otrzymaniu pieniędzy obaj prowadzili w Berlinie życie hulastowskie i dopiero po kilku wezwaniach dokonali zamachu.

Strajk w Essen.

BERLIN, 9. (PAT). Z Essen donoszą, że Związek Zawodowy wydał odezwę do robotników górniczych, ażeby w dniu 18 lipca r. b. przystąpili do strajku. Odezwa głosi, że wobec niepowodzenia rokowań między pracodawcami a pracownikami pozostaje tylko strajk. Związek Robotników Chrześcijańskich i Zrzeszonych Robotników polskich sprzeciwiają się strajkowi i zalecają czekać na wyniki rokowań.

Pan Calonder w Warszawie.

WARSZAWA, 9. (PAT). W poniedziałek rano przyjeżdża do Warszawy przewodniczący górnośląskiej komisji mieszanej, prezydent Calonder, w towarzystwie swego sekretarza. Przyjeżdżają również polscy członkowie komisji mieszanej. W godzinach rannych przedstawił Komisja mieszana p. prezydentowi ministrów. W południe podejmują p. Calondera śniadaniem ministrowie spraw zagranicznych p. Narutowicz. Na tem śniadaniu obecni będą i inni członkowie komisji mieszanej.

W godzinach popołudniowych przyjmie prezydenta Calondera na posuchaniu p. Naczelnik Państwa. Wieczorem odbędzie się w salach prezydium rady ministrów uroczysty obiad na cześć prezydenta Calondera i członków komisji mieszanej.

Nowy napad litewski.

WIEN, 9. (A. W.). W nocy z 4 na 5 b. m. oddział litewski w sile kilkudziesięciu ludzi pod dowództwem oficera kompanji kwaterunkowej w Łabarnach dokonał napadu na zaciężek Wielkiebrocie, oraz wsie Hochodzuki Veltrezaan. Pobokaję, leżące w pasie neutralnym. Oddział uzbrojony w karabiny i granaty ręczne dokonał w za-

Na forum polityki europejskiej.

Sprawa własności prywatnej w Hadze.

HAGA 9. (PAT). Komunikat urzędowy z posiedzenia wspólnego pierwszej podkomisji dla spraw własności prywatnej. Przewodniczył Sir Greams. Na początku posiedzenia Litwinów uzgodniono wyjątki do do przyznania majątków w Rosji kapitałom prywatnym. Przyznanie to może być uskutecznione w formie towarzystw mieszanych zorganizowanych jako przedsiębiorstwa z udziałem kapitałów zagranicznych, które będą uczestniczyć zarówno w zyskach jak i w stratach. Litwinów wyjaśnia, że rząd rosyjski gwarantuje, że majątki te, nie ulegną konfiskacie ani rekwiizycji. Rząd rosyjski nie wymaga od właścicieli koncesji zaangażowania robotników w syndykatach.

Następnie Litwinów odczytuje listę majątków i przedsiębiorstw mogących być obiektem koncesji. Lista ta miedzy innymi wymienia tereny naftowe. Litwinów zaznacza, że będzie zawsze mógł udzielić prawa własności co do koncesji dawnym właścicielom, ale dodaje, że uregulowanie tych kwestyj zależy od spraw kredytów.

Koncesje sowieckie w Hadze.

HAGA 9. (PAT). Komunikat urzędowy: Litwinów przedłożył wykaz koncesyj mogących być udzielonymi towarzystwom mieszanim, zorganizowanym przez rząd rosyjski z udziałem kapitałów zagranicznych. Koncesje te byłyby zabezpieczone przed nacjonalizacją, konfiskatą i likwidacją, natomiast zawiera-

Ściana rewizji odbierając zamieszkałemu tam pelikantowi karabin i rabując ludność. Około wsi wielkie Tołokaje oddział litewski był ostrzeliwany przez milicję pasa neutralnego i cofnął się w kierunku na Łabany.

Świeży napad bolszewicki.

WILNO, 9. (AW). Prasa wileńska zamieszcza wiadomość o nowym napadzie oddziałów bolszewickich. Dnia 29 czerwca oddział bolszewicki w sile kilkudziesięciu ludzi, uzbrojonych w karabiny i granaty ręczne napadł na hutę Drozdowice, położony na wschód od stacji Złabki, leżącej nad samą granicą bolszewicką. Bolszewicy ostrzeliwani przez placówkę polską nie zdążyli dokonać rabunku i cofnęli się poza granicę. Banda według pogłosek należy do armii generała Szubina. Inna banda w liczbie 6 ludzi w kilka dni później przekroczyła granicę w okolicach jeziora Sze i przystąpiła do rabunku podróźnych. Zaalarmowany posterunek graniczny puścił się w pogon; jednego napastnika ujęto.

Wrzenie wśród komunistów.

MOSKWA, 9. (AW). Partja komunistyczna jest obecnie w okresie niebezpiecznych perturbacji, grożących walką wewnętrzną i rozbiłem. Na Uralu zawiązał się nowy centralny komitet partji, stawiający sobie za zadanie obalenie władz centralnych komitetu w Moskwie. Oddział wojskowy, postany przez Trockiego na Ural poddał się nowemu komitetowi.

Obecnie wobec fermentu w partji władze centralne decydują się na dalsze energiczne kroki przeciwko malkontentom, przenosząc walkę na grunt agitacyjny i podstępny. Komitet uralski wstrzymuje się od akcji czynnej, jednak łączy w sobie wszystkie komunistów Uralu i Syberji i agituje w sobie sympatje całej Rosji komunistycznej. Ideologia komitetu uralskiego nie da się ściśle sformułować. Są to zwolennicy tak zw. opozycji robotniczej, na czele której stoi Mlastnikow, Paturin, Kollontaj. Stanowisko tej grupy znane jest z krytyki systemu rządzenia i linii politycznej przewodników moskiewskich i partji petersburskiej. M. in. opozycja robotnicza dąży do obalenia obecnego systemu, który plotniewo dyktaturę jednostek nad partją. Kierunek ten przeciwstawia się terrorowi i jest za rozbrojeniem i powołaniem szerokich warstw proletariackich do udziału w rządzie.

Program ekonomiczny opozycji nie jest jednolity, część jest bowiem za kontynuowaniem nowej polityki ekonomicznej, część zaś jest przeciwna. Ruchem na Uralu kierują zastępcy komunistów, z Antonowem na czele. Tutaj skupiają się niezadowoleni komuniści ze wszystkich stron Rosji, celem zażegnania grożącego niebezpieczeństwa wobec braku jedno-

myślności w Moskwie. Centralny komitet partji rozbił się na trzy części. Celem omówienia sytuacji projektowany jest ogólny wiec wszystkich komitetów gubernialnych i rejonowych, centralnego komitetu partji komunistycznej oraz oddziałów armji i t. d.

Entuzjazm dziennikarzy włoskich dla Polski.

PARYŻ, 9. (PAT) Dzienniki tutajsze przedrukowują sprawozdania dziennikarzy włoskich o Polsce, którzy ostatnio przebywali w Polsce. Sprawozdania te wyrażają żywą radość z odbytej wyprawki, która pozwoliła im zapoznać się z tym krajem o wielkich uzasadnionych nadziejach na przyszłość.

Revolucja w Turkestanie.

BAKU, 8. (PAT) Reuters. W południowej części Turkestanu wybuchła rewolucja na tle religijnym, skierowana przeciw Sowietom.

Od Administracji.

Prosimy Sz. Prenumeratorów o wpłacanie należności za prenumeratę z góry, jak również podajemy do wiadomości, że należności za ubiegłe miesiące należy wpłacić do dnia 15 lipca, w przeciwnym razie wysyłanie gazety zostanie wstrzymane.

Wiadomości bieżące.

Kalendarzyk.

Dzisiaj 7 braci męczenn. Jutro Pelagij

Wschód słońca,	4 m. 39
Zachód	8 m. 29
Wschód księżyca	8 m. 07
Zachód	12 m. 23

— Dzień G. Słąska. Komitet organizacyjny dla uroczystości dnia objęcia G. Słąska przez Polskę, komunikuje co następuje: Instytucje społeczne zorganizowane w odpowiednich komitetach, celem obchodu uroczystego dnia, w którym G. Słąsk objęty został przez Polaków, proszone są, aby przy układaniu programu uroczystości, włączyły następujące punkty porządku tych uroczystości:

— Pożądane jest, aby dnia 15 lipca r. b. wieczorem orkiestra odegrała w mieście „Rotę” i aby odbyły się krótkie pochody z pochodniami i orkiestrami.

— Dnia 16 lipca rano powinny odbyć się zbiórki w miejscach pracy lub w lokalach organizacji, a następnie przejść

do punktu zbornego, z którego nastąpiłyby uroczyste pochody na nabożeństwo, o ile możliwe połowe. Po nabożeństwie rozwiązanie pochodu. Tego samego dnia popołudniu na placach i w ogrodach publicznych, winno wystąpić orkiestra, oraz poleca się urządzenie akademii, możliwie pod otwartym niebem. Zebrane kwoty podczas zbiórki pieniężnej, należy przeznaczyć na doraźną pomoc dla uchodźców z tej części G. Słąska, która nie została przyznana Polsce.

— Wzorajęszy Zjazd Z. P. „Praca”. Sprawozdanie ze Zjazdu Zw. Zaw. „Praca” — Zjedn. Zaw. Polskiego — podamy w numerze jutrzejszym.

— O sanatorium dla płaczo-chorych. Celem ewentualnego przeniesienia szpitala dla lekko-gruźlicznych w Chojnach i urządzenia sanatorium dla płucno-chorych, stosownie do konferencji, która odbyła się w wydziale zdrowotności publicznej, onegdaj zwiędziała wskazana miejscowość Sokolniki pod Ozorkowem specjalna komisja miejska, która opinję swą o do kupna wskazanej miejscowości zakomunikuje na posiedzeniu wydziału zdrowotności.

Załatwienie pomyślne sprawy powyższej zależy od stanowiska, jakie zajmą właściciele wyżej wymienionej miejscowości p.p. Herbstowie. bjp

— Wyjazd zdemobilizowanych oficerów do Japonji. Jak się dowiadujemy, większa ilość zdemobilizowanych oficerów armji polskiej, którzy nie mogli znaleźć zajęcia, zgłosiła się do ambasady japońskiej w Warszawie z prośbą o przyjęcie ich, w myśl ogłoszenia tej ambasady, do armji japońskiej. Oficerowie ci otrzymają wolny przejazd do Japonji, gdzie mają odbyć 6-miesięczny kurs języka japońskiego, poczem przydzieleni zostaną do poszczególnych formacji wojskowych. W tych dniach wyjechało także z Krakowa kilku oficerów-ochotników.

— Nowe miasta w Polsce: Raciąż — Skaryszew — Wyśmierzyca. Dotychczasowe osady polskie — Raciąż powiatu sierpeckiego, Skaryszew i Wyśmierzyca powiatu radomskiego, zostały na zasadzie odrębnej ustawy zaliczone z dniem 1 lipca br. do rzędu miast.

— Nowoutworzone miasta obowiązują dekret o samorządzie miejskim.

— Należy zapamiętać, że Rzplita liczy obecnie przeszło 600 miast, w tej liczbie 421 należących do Związku Miast Polskich.

— Wzrost chorób gardła, nosa i oczu. W sferach lekarskich informują, że w Polsce mnoży się obecnie przetrzajająca liczba chorób gardła, nosa i oczu. Jest to następstwo zła i w niesposóbnej porze zamiatanych ulic przez niewykształconych stróżów.

— Łapownik w wojsku. Ogniomistrz Juraszek z oddziału tutejszego garnizonu wydał popisowemu Pinkusowi Perłowi (Kokocińska 18) tymczasowe zaświadcze-

nie demobilizacyjne, za które otrzymał 60,000 mk. Ten sam ogniomistrz przysłał dezertera z innego oddziału Abrama Czarkowa, za co zasiadał 100,000 mk. Po targach Czarkow wręczył Juraszce 50,000 mk. Sprawa o przyjęcie łapówki od Perły wyszła na jaw i Juraszek przysłał się do obadwuch inkryminowanych ma czynów. Juraszka, Perła i Czarkowa osadzone pod kluczem. (bfp)

Z życia organizacji N. P. R.

Koło Prac. Tram. N. P. R.
Zwrotno na poniedziałek dn. 10 b. m. do klubu N. P. R. Piotrkowska 91, dwa ogólne zebrania:
I-o o godz. 9 rano.
II-o o godz. 8 wiecz.
Sprawy ważne, o liczne i punktualne przybycie uprasza zarząd.

Kursy agitacyjne.

Dział w zwykłym miejscu o zwykłej porze odbędą się kursy agitacyjne.

Kronika polityczna.

Polska a Litwa.

Litewski minister spraw zagranicznych, Jurgutis przesłał dnia 6 czerwca r. b. na ręce polskiego ministra spraw zagranicznych notę w sprawie opcji.

Rząd litewski oświadcza, że gotów jest rozpocząć z rządem polskim rokowania w celu uregulowania nieporozumień, istniejących pomiędzy obu państwami, w tej liczbie również i w sprawie opcji, z chwilą, gdy rząd polski wypełni swe zobowiązania o charakterze międzynarodowym, wobec rządu litewskiego, przyjęte w Suwałkach dnia 7 października 1920 r.

W odpowiedzi na powyższą notę, minister spraw zagranicznych, Narutowicz, przesłał dnia 2 lipca r. b. na ręce litewskiego ministra spraw zagranicznych, Jurgutisa, notę, w której powołując się na notę z dnia 30 maja, oświadcza m. in.:

1) Jest niedopuszczalne w pierwszym rzędzie, aby różnice polityczne, jakikolwiek mogły zachodzić pomiędzy Polską a Litwą, mogły podlegać za sobą jakikolwiek precedens prawny, uniemożliwiający Polakom pochodzącym z Litwy, przystąpić do prawa swobodnej opcji, które jest uznane za prawo niedoświadczalne i powszechne.

2) Powtórnie należy podkreślić, że rząd polski, jak to już niejednokrotnie oświadczył, jest zawsze gotów wrócić niezwłocznie i niezależnie od rokowań o prawo opcji, wstępne pertraktacje z rządem litewskim, mające na celu uregulowanie innych spraw, dotyczących dobrych stosunków sąsiedzkich pomiędzy Polską a Litwą.

GASTON LEROUX.

30)

Człowiek, który powrócił z tamtego świata.

— Bardzo chorymi... Bardzo chorymi... Cicho bądź!.. Jeżeli mnie kochasz, nie mów!.. Nie słuchaj doktorów!.. to są głupcy, szaleńcy, bardziej chorzy aniżeli ty!.. Ja im to powiem!.. Nie pozwolę, żeby oni cię dręczyli!.. Ja zresztą podслуchałam, co oni mówią między sobą... Oni ani przez chwile nie wierzą w to, że ty naprawdę przestał żyć!.. Jeżeli nie chcesz umrzeć naprawdę, to odrzuć od siebie te myśli niedorzeczne!.. słyszysz, Jakóbie? Przysięknij mi to!.. Oszalejemy oboje, jeżeli mi tego nie przysiękniesz!.. Byłam przecie obecna przy wszystkim... I sądzisz, że ja wierzę w to, iż ty byłeś martwy? Nigdy w życiu!.. Oni poprostu przyblegli w samą porę, wykonali operację, póki jeszcze był czas! Oto wszystko!.. oto wszystko!.. Nie mów nic!.. Bogel nie mówi!..

— Gdybyś ty wiedział!.. gdybyś ty wiedział!.. — Jęczał żywy nieboszczyk — nie mówiłbyś tak, jak mówił!.. Nie odchódź ode mnie!.. nie opuszczaj mnie ani na chwilę!.. Ach, czekałam na ciebie!.. czekałam na ciebie!.. teraz, kiedy już wiem, słyszysz, nie chcę umrzeć!.. nie chcę go widzieć raz drugi!.. Nie chcę umierać, dopóki skrucą nie zmaże winy dopóki nie odpokutuje, dopóki on mi nie przebaczył!.. Zrobię wszystko, aby osiągnąć to przebaczenie! To jedyna moja na-

dział!.. jedyna gwiazda przewodnia. Niechże on mi, kiedy go znów zobaczę, powie: „Przebaczam ci!” Odybys ty wiedział, jakie to straszne!.. jakie to straszne!.. I on ma dotychczas na skroni ranę trawiającą!..

— Mój najdroższy — wszystko, co zechcesz!.. Zrobimy, jak zechcesz!.. Przed wszystkim odjedziemy stąd!.. Odjedziemy jak najdalej!.. tak daleko, że go już więcej nie zobaczysz!.. nie posłyszysz o nim!.. przestaniesz się dręczyć!..

— Ach! gdybym już tylko nie widział tej rany, co krwawi!.. ile razy jakieś drzwi otwierają się!.. ile razy uchyla się kotara!.. ilekiedy posłyszę jakieś kroki — ogarnia mnie lęk straszliwy, że to on idzie, że to on stanie przede mną z tą krwawą raną, zadaną ręką Kaina!.. Teraz kiedy widziałem go w śmierci, jestem pewny, że on krąży dokoła nas w życiu!.. On nie opuszcza tej okolicy!.. nie opuszcza zamku!.. albo też jest u Marty!.. lub przy dzieciach!.. Ale my, my go nie widzimy!.. Żeby go ujrzeć, trzeba mieć niewinne oczy dzieci, niewinne oczy Marty!.. Bo Franciszek mówił prawdę: otrzeczywiście widział swego tatusia!.. I to jego tatuś uratował go od zaszczucia!.. I Marta mówiła prawdę!.. Oni go widzą, a my nie!.. Mamy błędne, grzeszne oczy, które nic nie widzą!.. Na szczęście na szczęście!.. Niechaj on będzie przy nas!.. niech czasa nad dziećmi!.. byłem ja go tylko nie widział!.. nie!.. nie!.. albo niech zakryje swą ranę!.. Posłuchaj, co ci powi!.. poznaj te rzeczy, z których i istnieniu śmieliśmy się w czasie mego zbrodnego życia: umary może się u kaszć żywcem, choćby ten nawet na to nie zasługiwał, ale dopiero wtedy, kiedy ten żyjący ma umrzeć!.. Tak i ja Andrzeja widziałem przed śmiercią!.. na chwilę, na

chwilę, która wystarczyła, aby on wyjął z szalisy rewolwer i zabił mnie!.. On mnie zabił, bo myślał, że ja chcę zrobić coś złego dziećmi!.. Ach! mówię ci wszystko, tak jak było!.. W tej samej chwili, kiedy zobaczyłem jego groźną twarz, padłem ugodzony!.. Martwy!..

Fanny nie starała się już więcej powstrzymać płotku bredzeń Jakóba, lub tych rewelacji, które za bredzenia uważała.

Trzymała tę biedną głowę w swych dłoniach, przyciskając policzek do policzka i zwilżając go łzami.

Nie wątpiła, że mąż postradał rozum!.. Jej Jakób, jej ukochany Jakób wariatem!..

Starała się mu wytłumaczyć, że to on sam skierował ku sobie broń morderczą, aby w ten sposób pozbyć się dręczącej myśli o zbrodni!.. że postać Andrzeja była tylko wytworem wyobraźni wzburzonej następstwem wyrzutów sumienia!..

Ale Jakób zaklął się na wszystko najświętsze, że nie chciał zabić się i że to Andrzej go zabił!..

Istnieją warunki, kiedy zmarli mogą dotykać przedmiotów, podnosić je, przestawiać, tak samo jak żyjący!.. To jest znane powszechnie!.. Nauka nie przestępowała!.. William Crookes dokonywał ze swymi duchami daleko trudniejszych eksperymentów!..

Głowa odczęła Jakóbowi, skoro wypowiedział te słowa. Zasnął w ramionach żony.

Fanny trwała przy nim więcej niż godzinę — bez ruchu!..

Nigdy nie uczuwała takiej miłości do tego człowieka, jak teraz, kiedy go cierpiał takie tortury dla niej i przesi-

To dla niej zabił!.. To dla niej łzy wyrzutów sumienia szarpały mu serce i mózg!

Ale ona go uzdrowi!.. uzdrowi go miłością i ucieczką!.. Będą się kochać i będą szczęśliwi pod jasnym, wesołym niebem Południa!.. Tam nie pogonią za nimi posępne widma Północy!..

Urataje go od tych tortur psychicznych, jakim go poddają ci dwaj lekarzopotwory!.. Wywiezie go daleko od balucymacyi Marty i wirujących stółków!.. oderwie go od wszystkiego!.. od wszystkiego!.. od kufra!..

W głębi duszy była przekonana, że to kufer jest istotną przyczyną tych wszystkich nadzwyczajności!.. ten kufer jest stanowczo za blisko!.. Jakób odczuwa jego wpływ magnetyczny!.. Przecież niekiedy chodził do garażu, schodził do piwnicy, choć nie był do tego zmuszony!.. Nie mógł się oprzeć wewnętrznej potrzebie zobaczenia kufra, w którym uszył cisko zamordowanego!..

To jest uczucie, zwane psychologom, zajmującym się kryminaliastyką!.. Uczucie, które ciągnie zbrodniarza na miejsce zbrodni!..

A więc gdy odjadą daleko od kufra, od mgieł i widm nocnych, w kraje ciepłe, do Neapolu, na Capri, do Sorrento — do krainy, „gdzie cytryna dojrzewa” Staną się silni, zdrowi!.. Tam człowiek żywy przestaje bać się umarłych!.. Przechadza się wśród grobowców ukwieconych!.. zmarli są przyjaciółmi żywych i pozostawiają ich w spokoju!..

To nie tak jak na Północy, gdzie wzbudzą dreszcz grozy!..

(D. c. n.)

30 milionów ludzi bez pracy.

(1400 miliardów mk. polskich wydaje rocznie świat na zapomogi dla bezrobotnych)

W rządzie zagadnień skutkiem wojny wynikłych, brak zajęcia dla wielu milionów pracowników jest jednym z najcięższych, stanowiącym ważny hamulec powrotu do czasów normalnych.

Na całej kuli ziemskiej jest około 30 milionów ludzi bezpośrednio dotkniętych brakiem pracy. Z tej cyfry 30 proc. czyli 12 milionów przypada na Europę w ten, mianowicie sposób, iż 4 miliony nie mają zajęcia, a wyżywić muszą 8 milionów. Cyfry te zdają się być sporne, znajdujące się poza rzeczywistością, która wyższe ujawnia dane. W samej Anglii cyfra bezrobotnych przekracza 2 miliony ludzi reprezentujących przeszło 6 milionów osób. Jednak i bez tego liczby te są niepokojące.

Zestawienia cyfrowe referatu, zakończonego w lutym r.b. tak wyglądają: Szwajcaria (kurs wobec dol. w proc. 101,42 proc.), liczba bezrobotnych 146,000, Ameryka—100,3 do 4 milionów, Szwecja—97,55—168,000, Holandia—93,57—90,000, Anglia—89,73 1,9 milionów o trzymujących wsparcie, Danja 77,08—100,000, Norwegia—62,15—47,000, Francja—45,88 niema statystyk, liczba niewielka, Belgja—43,28—105,000, Włochy—43,40—700,000, Czechy—3,18—28,000 wspieranych, Niemcy—2,02—109,000 wspieranych, Austria 0,14 (?) 7,000 wspieranych.

Co do Polski można cyfrę bezrobotnych ustalić na 100,000, a stosunek marki do dolara 0,026.

Przyjmując trzy złote franki zapomogi dziennej na głowę, otrzymamy 12

milionów franków złotych dla Europy, a 30 milionów dla całego świata. W r. 1921 wydano około dziesięciu miliardów franków złotych na zapomogi dla bezrobotnych. Znaczący to około 1400 miliardów mk. polskich. Od zawarcia rozejmu Europa wydała na ten cel 8 miliardów franków złotych.

Stracone zarobki w 1921 r. skutkiem braku zajęcia, obliczyć trzeba dla Europy na 10 miliardów, dla krajów świata uspołecznionego 25 miliardów, od rozejmu zaś 25 miliardów dla Europy i 80 miliardów dla świata całego. Zmniejszenie się wytwórczości statystycy obliczają w ten sposób, że płace zarobkowe wynoszą dwie trzecie, a renta gruntowa, tudzież od kapitału — jedną trzecią.

Na tym podkładzie straty wynoszą: dla Europy: w 1920 r. 15 miliardów, od rozejmu 87 miliardów. Dla całego świata: w 1921 r. 30—40 miliardów, od rozejmu 100 miliardów.

Dalsze badania wykazują, bezrobocie przymusowe, to jest brak pracy, mają się w prostym stosunku do kursu waluty. Im większą dany kraj ma walutę (Szwajcaria, Ameryka), tem więcej liczy bezrobotnych, dochodzących w tych krajach do 4 milionów; kiedy np. w Polsce cyfra ta wynosi zaledwie 400 tys., czyli jest 10 razy mniejsza. Prawda, że zdeprecjonowana waluta jest 1000 razy gorsza. Z dwójga złego, pierwszeństwo trzeba oddać lepszej walucie.

Ruch spółdzielczy.

Przeciwko rozdrabnianiu kooperatyw.

Valentino Pittoni, kierownik hurtowni w Medjolanie, przedtem długoletni działacz społeczny w Trjesiole, wystąpił energicznie w tygodniku „Cooperazione Italiana”, przeciwko niezdrowej tendencji rozdrabniania kooperatyw. „Zakładanie coraz to nowych stowarzyszeń, niesprawydliwione ładną rozumną potrzebą, nie prowadzi do urzeczywistnienia ideału, do którego zmierza kooperacja, przeciwnie, jest zdradą ruchu spółdzielczego. Drobne i bezsilne organizacje, co wyrastają jak grzyby po deszczu i wegetują tylko, mając pozór życia, ale tylko nie są zdolne przekonać swych członków o pożytku kooperacji, ale owszem mogą tylko zrazić najbardziej oddanych.

Podobnie z punktu widzenia solidarności robotniczej, jest szkodliwym rozbijanie stowarzyszeń na oddzielne grupy, zamiast łączenia w jedno, i w ten sposób praktycznego wdrażania do solidarności. Oddzielne kooperatywy — kolejarzy, tramwajarzy, szweców, urzędników i t.d. są negacją zasady organizacji spółdzielczej, która łączyć powinna wszystkich pracowników miast i wsi, jako konsumentów, na jednym polu wspólnych interesów. O ile ruch włoski iśd będzie dalej w rozbiegu, jak dzisiaj, będzie on z konieczności najslabszym w Europie. Trzeba przeto zawrócić z drogi, na którą się niebezpiecznie weszło i powiedzieć każdemu w oczy, bez ogródek, śmiało i otwarcie, że proskowanie kooperatyw jest grzechem przeciwko ruchowi spółdzielczemu i zdradą solidarności robotniczej”.

znaczyć należy, iż jest to tylko część ogólnu zbrodniarek i ich ofiar. Wzmocnienie czujności policyj i reorganizacja działa opieki nad dzieckiem usunie zło.

Okręg. pol. państw. przekazała sprawę prokuratorji.

Djament, który przynosi nieszczęście.

Błękitny djament, ważący 44 i pół karata, jest kamieniem, który przynosi nieszczęście. Według podania, klejnot ten, skradziony w hinduskiej świątyni, wszystkim swoim dotychczasowym posiadaczom przynosił nieszczęście. Tawernier, który go przywiózł do Europy, aby go ofiarować Ludwikowi XIV, umarł w nędzy. Pani de Montespan, która go nosiła, została wyrugowana przez panią de Maintenon z serca królewskiego kochanka. Fouquet, który go otrzymał, zmarł w więzieniu. Marja Antonina, królowa francuska, która specjalnie lubowała się blaskiem i pięknnością tego fatalnego kamienia, złożyła głowę swoją pod noż gilotyny. Księżna de Lamobille, której królowa djament ten podarowała, została rozrwaną w kawałki przez motłoch paryski. W czasie rewolucji francuskiej klejnot ten został skradziony i za bardzo wysoką cenę sprzedany niejakomu Anglikowi Hope, w którego rodzinie djament pozostawał dłuższy czas, nie wywołując żadnego nieszczęścia.

Dopiero lord Francis Hope sprzedał go nowojorskiemu jubilerowi, Szymonowi Frenklowi, a i ten poznał na sobie fatalne działanie błękitnego djamentu. Jubiler wpadł w takie kłopoty materialne, że musiał go sprzedać niejakemu Vroku, ów zaś skończył samobójstwem. Na krótko przed śmiercią swoją sprzedał djament rosyjskiemu księciu Korytowskiemu, który podarował go pewnej aktorce, swojej kochance.

W przystępnie zaszłości książę zastrzelił aktorkę w chwili, kiedy miała ów uroczy kamień na sobie. W dwa dni później został sam zamordowany przez terrorystów. Djament przeszedł następnie w ręce sułtana Abdul-Hamida, który zastrzelił swoją małżonkę Zulejmę. Zulejma, zaznaczyć należy, nosiła ów fatalny djament. Po wojnie turecko-bułgarskiej został Abdul-Hamid zdeponizowany. W r. 1909 kupił ów djament niejaki mister Habib i utonął w czasie podróży morskiej do Singapore. Djament wszakże ocalał i w roku 1911 nabył go amerykański multi-miljoner Edward Naclean z Waszyngtonu, czyniąc zeń ślubny prezent dla swej młodej małżonki. I tę rodzinę spotkało nieszczęście, ponieważ synek pierworodny został przejechany na śmierć przez wóz motorowy.

Niemcy i Austria.

Ostatnie tygodnie obfitowały w wypadki, wskazujące na rozwój imperjalizmu i militarizmu niemieckiego. Podróż Hindenburga do Wschodnich Prus, manifestacje z powodu utraty części G. Śląska, szykany, jakie czyniono prezydentowi Ebertowi w czasie jego podróży do Bawarii, gdzie obwołanie monarchii spotkałoby się z ogólnym entuzjazmem, wskazują jasno na stałą, konsekwentną i szybką ewolucję społeczeństwa niemieckiego w kierunku skrajnego imperjalizmu a jednocześnie b. minister Helfferich głosi, że należy natychmiast z powodu spadku marki, zawiesić wypłaty odszkodowań dodając cynicznie, że Francja stoi wobec katastrofy finansowej i nie będzie miała dość siły, aby zmusić Rzeszę do dopełnienia wypłat.

Obecnie do tych wszystkich znanych już hasel dołączają junkrzy jeszcze jedną tezę: połączenie Austrii z Niemcami. Prasa wiedeńska i berlińska prowadzi bez wytchnienia kampanję w tym kierunku, twierdząc, że aneksja Austrii przez Berlin będzie kwestją kilku miesięcy.

Jak donosi „Temps” gabinet austriacki ka. pralata Seipela jest ostatnim wysiłkiem starych Austriaków w celu utrzymania odrębności Austrii. „Jako ostatniego kanclerza Austrii wybrano księdza, aby mógł pocieszać umierające państwo”.

Wiadomości, jakie nadchodzą z Wiednia, z powodu katastrofy finansowej, są niepokojące. Pisma niemieckie twierdzą, że Ententa nadużyła zaufania Wiedeńczyków, którzy dłużej nie będą chciały rozsądku, gdyż rozpacz ich opanowała. „O ile Koalicja nie dopomoże Austrii—pisze „Vossische Zeitung”— to bomba pęknie, nastąpi wtedy chaos, który da początek trzęsieniu ziemi, dającemu się odczuć w całej Europie”. Należałoby zaznaczyć, że Ententa troszczy się w miarę możności o los Austrii, która otrzymuje różne ulgi, kredyty itd. Niedawno otrzymała pożyczkę angielską, która jednak sytuacji nie poprawiła, co wywołało w Anglii ogromne zdumienie.

Tymczasem mimo przepowiadanego trzęsienia ziemi, przewidywane są między Berlinem a Wiedniem wizyty oficjalne. Pierwszy przyjeździe do Berlina prezydent Austrii Haensisch, a prezydent Ebert będzie rewizytował go we Wiedniu. Do wizyt tych obie strony przykładają ogromne znaczenie, uważając, że spowodują one zespolenie dwóch państw. Niemcy są przekonane, że Anglia i Wio-

chy nie sprzeciwią się temu połączeniu, a z Czechami łatwo dojdzie do zgody.

W ten sposób dzięki stosowaniu wobec Niemców od chwili zawieszenia broni polityki ustępstw i jak najłagodniejszego traktowania, Traktat Wersalski jest we wszystkich punktach zagrożony, nieraz już zignorowany, a działalność niemiecka podobnie jak przed wojną zaczyna poważnie zagrażać pokojowi europejskiemu. A przecież od chwili klęski armji niemieckiej, ucieczki Wilhelma i proklamowania „republik” nie upłynęło jeszcze czterech lat.

Kronika ekonomiczna.

Financista amerykański o kredytach dla Europy.

Bawiący obecnie w Berlinie p. Vanderlipp, który ma się udać do Hagi, w artykule zamieszczonym w ostatnim numerze berlińskiego „Der Wiederaufbau” rozwiewa nadzieję jakiegokolwiek pomocy ze strony rządu amerykańskiego twierdząc, że dalszych pożyczek rząd amerykański nie udzieli i że może być mowa tylko o kredytach inwestycyjnych, udzielanych przez prywatnych kapitalistów amerykańskich. Poza Europą Ameryka musi rozprzedać kapitały po bardzo dużych cenach.

Zapotrzebowanie kapitału w Europie podlegać musi dokładnym badaniom celem osiągnięcia pewności, jakieś żąda kapitalista, lokujący swoje kapitały. Żądać on musi w pierwszym rzędzie podstawy finansowej, biorąc pod uwagę także polityczne położenie wierzycieli.

Doceniając wielkie bogactwa Europy, twierdzi Vanderlipp, że do tej pory nie daje ona dostatecznej pewności, nie jest bowiem machina, znajdującą się w ruchu. Jako wierzyciel nie placący, nie może Europa rachować na udzielenie jej dalszych pożyczek dopóki nie znajdzie się w pełni swej produkcji i nie doprowadzi handlu wewnętrznego do normalnych stosunków.

W Niemczech widzi Vanderlipp czynnik, który będzie się starał wzmocnić swoje siły militarne i nikt nie będzie w stanie zmusić Niemiec do utrzymania pokoju, jak również nikt nie utrzyma ich w cuglach i nie pozbawi wyśiłku do odzyskania potęgi militarnej.

Tego Europa nie może lekceważyć i nie lekceważy tego też amerykański kapitalista, który dla swych oszczędności żąda zabezpieczeń, jakie dać może uporządkowanie Europy i — tak się wyraża — jej zjednoczenie.

Zatrwanie dusz młodzieży.

Dopiero teraz tajny komunistyczny „Towarzysz” pisze, że w połowie marca b. r. odbył się w Moskwie „pierwszy ogólnokrajowy zjazd Zw. młodzieży komunistycznej”.

W deklaracji Związek postawił sobie za zadanie „rewolucyjne wychowywanie szerokiej mas młodocianego proletariatu”. Związek ma być „kuźnią”, w której się wykuwa nowy światopogląd wypowiadający „walkę temu wszystkiemu, co stworzyło burżuazję”. Związek uważa za niezbędne czynny udział młodzieży w walkach ekonomicz. w obronie swoich interesów i ogólnu robotniczego. Wszelkie próby odsunięcia młodzieży robotniczej od udziału w walkach z kapitałem należy jaknajenergiczniej potępić i zwalczać. Uchwalono żądania 6 godzinowego dnia roboczego dla młodzieży.

Mordarczynie dzieci.

Piszą nam ze Lwowa: Jedną z wielu luk w naszym ustroju społecznym jest brak należytej, wszystko obejmującej opieki nad dziećmi. Dotychczasowy, nieumiejętnie skrywany podział na nielegalne i legalne dzieci jest powodem oddawania tych „nielegalnych”, zrodzonych z radości życia, t. zw. „fabrykantkom aniołków” na wychowanie. O systemie wychowania świadczy piętno wychowawczy—„fabrykantek”.

Matkami dziecnpowierzonych zbrodniarcom społecznym są przeważnie służące, krawczyńce, śpiewaczki i t. p. Systematycznym wyglądem i biciem powoduje się rzekomo nagłą śmierć dziecka. Dzieje się to często na wyraźne życzenie matek pragnących „legalnie” wyjść za mąż.

Niezwykle wysoka cyfra śmiertelności niemowląt zwróciła uwagę okręgu pol. państw. na wychowawczyntę. Są to przeważnie stróżowe kamienie, w których mieszkają. Po długich poszukiwaniach udało się wyw. Pawlusowi wyszukać część „fabrykantek aniołków”. Są to: Julja Messerschmidt, zagłodziła na śmierć czworo dzieci, Marja Sliwak, spowodowała śmierć trojga dzieci, Marja Małarzewska, zamoczyła dwoje dzieci, Helena Iwanuk, dwoje dzieci zmarło, Emilia Pilip, dwoje dzieci ciężko chore odwieziono do szpitala, Zofja Papierowska, troje zbitych dzieci odwieziono do szpitala, Cecylja Tabaka, dziecko umierające, Marja Kołbuszewska, dwoje dzieci zagłodzonych, Anna Dąbrowska, spowodowała śmierć własnego dziecka, u Anny Łyczek, śmiertelnie chore dziecko znalaziono w skrzyni wraz z królikami. Za-

Rozmaitości.

„Telefonistka z wykształceniem uniwersyteckim”.

Zarządzający pralnią hotelu Savoy w Londynie ogłosił na łamach londyńskiego „Timesa”, że poszukuje telefonistki z wykształceniem uniwersyteckim lub innej szkoły wyższej, uprzejmą, pracowitą, inteligentną, mogącą zarządzać biurem. Pensja 250 funt. sterl. rocznie.

Zainterpelowany o tak niezwykle wymagania od telefonistki, zarządca pralni oświadczył: Potrzebujemy umysłu wykształconego, przeważną bowiem część interesów naszych załatwiamy telefonicznie, co wymaga zdrowego sądu, przytomności umysłu i wysokiego taktu. W odpowiedzi na ogłoszenie otrzymaliśmy 800 ofert. Z małymi wyjątkami, zgłaszające się kandydatki pokoczyły uniwersytety lub inne wyższe szkoły kobiece, częstokroć z odznaczeniami zaszczytnymi. Z pośród nich wybraliśmy osiem, a po bliższym zbadaniu zdolności tych ośmiu, damy posadę najzdolniejszej.

Telefon w każdym domu angielskim.

Z Londynu donoszą, że minister poczt, Kellaway, zażądał w Izbie gmin kredytu w wysokości 15 milionów funtów szterlingów, w celu rozszerzenia i uzupełnienia angielskiej sieci telefonicznej. Przy tej sposobności zaznaczył minister, że celem, do którego dąży podległa mu administracja telefonów, jest zaopatrzenie każdego domu w Anglii, tak w mieście, jak i na wsi, w aparat telefoniczny.

OGŁOSZENIA ZWYCZAJNE.

Kino Spółdzielni Pracowników Państwowych (Dolina Szwajcarska) ul. Sienkiewicza № 40.

EMIL JANINGS odtwórca głównej roli w słynnym obrazie „Anna Boleyn“ w wielkim 8 aktowym dramacie z czasów wojen napoleońskich w Hiszpanji p. t. Przez zemstę poślubiona

Oryginalne zdjęcia w Hiszpanji. Zaciekle walki hiszpańskich guerilasów z armjami Napoleona. Przepiękne kostjomy hiszpańskiej arystokracji. Historyczne zamczyska hiszpańskich grandów. Muzyka pod kier. Z. Sandomierskiego. Początek przedstawień w soboty, niedziele i święta o g. 8, w dni powszednie o 5 p.p., ostatni seans o 9.15 wiecz. UWAGA! Dla urzędników Państwowych zniżka 50 proc. za wyjątkiem sobót, niedziel i świąt.

Największe w Łodzi Kino „POPULARNE“ Konstantynowska 16.

Amerykańska sensacja! Pierwszy raz w Łodzi. JASKINIA ŻŁOTA (Na dnie morskim) Dramat w 5 częściach.

1. Klub 12. 2. W mocy apaszów. 3. Tajemniczy gołąb. 4. Detektyw na tropie. 5. Uszczęśliwieni. ANONS: Od wtorku 11 b. m. „UNUS“ w roli głównej Harry Peel.

Teatr Letni SCALA w ogrodzie. Cegielniana 16.

Program № 7. Remisławscy światowy duet taneczny. Wentery scena z życia państwowych apaszów. Czwanowa śpiewaczka operowa. ton duet taneczny. Olska z nowym repertuarem. Felini Koniuszyńska typy Gorkiego. Safir Kobilańska pieśniarka. Kwartet Sybaryjski włościanki. Siostry Wellington. Jimmi! akt ekscentryczny. Kim malarz w powietrzu. Początek koncertu o 8 w. przedstawienia o 9 wiecz. Bufet czynny. Dyrekcja S. Kuparman.

DRUKARNIA AKCYDENSOWA „PRACA“ Łódź, Przejazd 8. PRZYJMUJE OBSTALUNKI NA ROBOTY DRUKARSKIE np. RACHUNKI, BLANKIETY, CYRKULARZE, KWITARIUSZE, AFISZE, PROGRAMY I t. p. DLA STOWARZYSZEŃ I ORGANIZACJI ROBOTNICZYCH :::: ZNACZNE USTĘPSTWA.

ESTA, NIEZAWODNA PASTA NA NAGNIOTKI E. SOKALSKIEGO APTEKARZA W ŁĘTACH. Do nabycia w aptece Jul. Łopatkę w Łodzi ul. Aleksandr. 80.

Kupuje się piasek najlepiej za brylanty, diamenty, perły, stare złoto, srebro, zegarki, różną biżuterję i stare zęby A. HERSKORN, Cegielniana № 37, róg Piotrkowskiej. Sklep frontowy. 1639

SWIERZBE „Maść Pra Hebdy“ Łatwo się wciera, nie plami bielizny i ciała, ma przyjemny zapach. Dla handlu od Swierzy i parobka „EKWOL-HEBDA“ TOW. B. HEBDA I S-ka - WARSZAWA

OGłoszenia drobne. A. A. A. Kupuje meble, dywany, garderobę, maszyny do szycia. Piasek najlepiej w Łodzi, Benedykta 13. A. Meble solidne, szafy, łóżka, stoły, sprządaż Kaczorowski, Piotrkowska 85 (w podwórzu). 1758-5

Lecznica chorób zębów Lekarza-dentysty H. PRUSS 145. Piotrkowska 145. Dla klasy robotniczej. Za plombowanie oraz wprawianie zębów opłata podług taksy.

Dr. med. BRAUN Specjalista Chorób wenerycznych, skórnych, moczopłciowych. Przejm. 10-1, 6-8, panele 4-6 Południowa 23.

H. LUBICZ KUPUJĘ: meble, dywany, maszyny do szycia, kolumny pluszowe, futra, garderobę i sprzęty domowe. Piasek najwyższe ceny! A. WAJOMAN, Dzielna № 19. Od 11-1 15-8. Panele 4-5.

Placę 30% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro, perły, diamenty, różne zegarki, zęby stare i futra. Konstantynowska № 7 Z. MILICH, prawa oficyna i pietro.

Mebel sprzedaje: szafki, stołowe, urządzenia kuchonne, szafy, łóżka, krzesła wiejskie oraz wszystko co wchodzi w zakres meblarsko-stolarski 1678 Ceny konkurencyjne! W. PRZEJDZIECKI Piotrkowska № 108.

Jan Chmiel, Nawrot 4. UWAGA! obrączki UWAGA! Na życzenie reperacje wykonuje na czas pożądaný; także posiadam na składzie zegary kontrolne. 1706

Baczność! placę najwyższe ceny za futra, meble, garderobę, maszyny do szycia, dywany, kolumny pluszowe i różne rzeczy domowe. CH. ŁĄŻNIK, Benedykta № 28, m. 13, parter.

Kupuję Robotnicy! Taniej niż na Piotrkowskiej, w tej samej cenie jak na Starówce, poleca gotowe ubrania nowe i używane pościelę ubrań R. KRMPNY, ul. Nawrot 41, róg Kilińskiego.

Wykwalifikowani tkacze kurtowal są poszukiwani. Zgłoszeń się Przedsiębiorstwo 16 w portierni.

Robotnicy popierajcie swoje pismo „Praca“.